

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยหลักเกณฑ์ในการเปิดและปิดหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๘

เพื่อให้การบริหารจัดการศึกษาเกี่ยวกับการเปิดและปิดหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ทั้งระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยมีประสิทธิภาพ บรรลุนโยบายและวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ จึงออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

หมวด ๑
บททั่วไป

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยหลักเกณฑ์ในการเปิดและปิดหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๘”

ข้อ ๒ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง ประกาศหรือแนวปฏิบัติอื่นใดที่ขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๓ ข้อบังคับนี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๙ ภาคการศึกษาที่ ๑ เป็นต้นไป

ข้อ ๔ ในข้อบังคับนี้

คำว่า “ส่วนงาน” หมายถึง บัณฑิตวิทยาลัย คณะหรือวิทยาลัย

คำว่า “หลักสูตร” หมายถึง หลักสูตรระดับปริญญาเอก หลักสูตรระดับปริญญาโท หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง หรือหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต

ข้อ ๕ ให้อธิการบดีรักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้ และเมื่อมีปัญหาใด ๆ เกี่ยวกับการดำเนินการตามข้อบังคับนี้ ให้อธิการบดีวินิจฉัย และการวินิจฉัยของอธิการบดีให้ถือเป็นที่สุด

หมวด ๒
การเปิดหลักสูตร

ข้อ ๖ ส่วนงานที่จะขอเปิดหลักสูตรในระดับปริญญาโท ต้องเป็นหลักสูตรที่ตรงหรือสัมพันธ์กับหลักสูตรที่จัดให้มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี ณ ส่วนงานที่ขอเปิดหลักสูตรโดยมีผู้สำเร็จการศึกษา

มาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ รุ่น หรือจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาเดียวกันนั้นไม่น้อยกว่า ๔ ปีการศึกษา

ข้อ ๗ ส่วนงานที่จะขอเปิดหลักสูตรในระดับปริญญาเอก ต้องเป็นหลักสูตรที่ตรงหรือสัมพันธ์กับหลักสูตรสาขาวิชาที่จัดให้มีการศึกษาในระดับปริญญาโท ณ ส่วนงานที่ขอเปิดหลักสูตรโดยมีผู้สำเร็จการศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ รุ่น หรือจัดการศึกษาระดับปริญญาโทในสาขาวิชาเดียวกันนั้นไม่น้อยกว่า ๔ ปีการศึกษา

ข้อ ๘ อาจารย์ที่จะเป็นผู้รับผิดชอบหลักสูตรหรืออาจารย์ประจำหลักสูตรต้องเป็นผู้ได้รับการคัดเลือกหรือสรรหาจากมหาวิทยาลัย รวมถึงได้รับคำสั่งแต่งตั้งจากอธิการบดีให้เป็นอาจารย์ที่มีหมายเลขประจำตัวของอาจารย์เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ข้อ ๙ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรทั้งระดับปริญญาโทและปริญญาเอกอย่างน้อยสองรูปหรือคน ต้องสอบได้นักธรรมหรือธรรมศึกษาชั้นเอกหรือเปรียญธรรมชั้นใดชั้นหนึ่ง เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนและการให้คำปรึกษาแก่นิสิตในการใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเพื่อประยุกต์หรือบูรณาการเข้ากับศาสตร์หรือสาขาวิชาที่เปิดสอน

ข้อ ๑๐ การขอเปิดหลักสูตรระดับปริญญาโท อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรนอกจากจะมีคุณวุฒิและคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา หรือตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดแล้ว จะต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไปที่ตรงกับสาขาวิชาที่ขอเปิดสอนไม่น้อยกว่า ๒ รูปหรือคน

ข้อ ๑๑ การขอเปิดหลักสูตรระดับปริญญาเอก อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรนอกจากจะมีคุณวุฒิและคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา หรือตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดแล้ว จะต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการระดับรองศาสตราจารย์ขึ้นไปที่ตรงกับสาขาวิชาที่ขอเปิดสอนไม่น้อยกว่า ๒ รูปหรือคน

ข้อ ๑๒ การเปิดหลักสูตรบัณฑิตศึกษา มีขั้นตอนและวิธีการ ดังนี้

๑๒.๑ ส่วนงานต้นสังกัดระดับบัณฑิตวิทยาลัย คณะหรือวิทยาลัย ได้บรรจุโครงการเปิดสอนหลักสูตรที่จะขออนุมัติไว้ในแผนพัฒนาของส่วนงาน

๑๒.๒ ส่วนงานที่มีความประสงค์จะเปิดหลักสูตร ให้เสนออธิการบดีแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร โดยองค์ประกอบของคณะกรรมการให้ครอบคลุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๑๒.๓ ส่วนงานต้นสังกัดจัดทำเอกสารหลักสูตร (มคอ.๒ เดิม) โครงการเปิดสอนหลักสูตร บทสรุปสำหรับผู้บริหาร และผลสำรวจความต้องการของผู้ที่ประสงค์จะเข้าศึกษาโดยแนบบัญชีรายชื่อผู้แจ้งความประสงค์ซึ่งมีไม่น้อยกว่า ๒๐ รูปหรือคนสำหรับระดับปริญญาโท และไม่น้อยกว่า ๑๕ รูปหรือคนสำหรับระดับปริญญาเอก เพื่อเสนอคณะกรรมการประจำคณะพิจารณาให้ความเห็นชอบ

๑๒.๔ ส่วนงานต้นสังกัดจัดทำเอกสารหลักสูตร (มคอ.๒ เดิม) โครงการเปิดสอนหลักสูตร บทสรุปสำหรับผู้บริหาร และผลสำรวจความต้องการของผู้ที่ประสงค์จะเข้าศึกษาโดยแนบ

บัญชีรายชื่อผู้แจ้งความประสงค์ซึ่งมีไม่น้อยกว่า ๒๐ รูปหรือคนสำหรับระดับปริญญาโท และไม่น้อยกว่า ๑๕ รูปหรือคนสำหรับระดับปริญญาเอก เพื่อเสนอคณะกรรมการประจำวิทยาลัย แล้วเสนอเรื่องดังกล่าวแก่ผู้อำนวยการหลักสูตรที่สังกัดในบัณฑิตวิทยาลัยหรือคณะต่าง ๆ ที่กำกับดูแลหลักสูตรนั้น ๆ พิจารณาให้ความเห็นชอบ

๑๒.๕ ผู้อำนวยการหลักสูตรหรือส่วนงานระดับคณะต้นสังกัดดำเนินการเสนอแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจความพร้อมและดำเนินการตรวจความพร้อมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๑๒.๖ เมื่อมีการตรวจความพร้อมเสร็จแล้ว ให้นำเสนอคณะกรรมการบริหารหลักสูตรที่สังกัดภายใต้บัณฑิตวิทยาลัยหรือคณะต่าง ๆ พิจารณาให้ความเห็นชอบ

๑๒.๗ เมื่อดำเนินการตามข้อ ๑๒.๖ แล้วให้นำเสนอต่อคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย สภาวิชาการ ให้ความเห็นชอบ สภามหาวิทยาลัยอนุมัติ และแจ้งกระทรวงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมทราบภายใน ๓๐ วัน ตามลำดับ

ข้อ ๑๓ ในแต่ละปีการศึกษาให้รับสมัครนิสิตเข้าศึกษาได้เพียง ๑ ครั้ง โดยจะเริ่มเปิดเรียนในภาคการศึกษาใดภาคการศึกษาหนึ่งก็ได้ ยกเว้นการศึกษาภาคฤดูร้อน ทั้งนี้ ปีการศึกษาถัดไปให้เปิดรับสมัครเฉพาะภาคการศึกษาที่ ๑ เท่านั้น

ข้อ ๑๔ การขอเปิดหลักสูตรที่จะทำการเรียนการสอนในภาคการศึกษาที่ ๑ ต้องดำเนินการให้สภามหาวิทยาลัยอนุมัติให้แล้วเสร็จภายในเดือนมีนาคมของปีที่เปิดสอน และหลักสูตรที่จะขอเปิดการเรียนการสอนในภาคการศึกษาที่ ๒ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเดือนกันยายนของปีที่เปิดสอน

ข้อ ๑๕ การเสนอขอเปิดหลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตรของวิทยาลัยต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค ให้มีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรหรืออาจารย์ประจำหลักสูตรต้นสังกัดจากบัณฑิตวิทยาลัยหรือคณะอย่างน้อยจำนวน ๒ รูปหรือคน เข้าร่วมเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรด้วย

หมวด ๓
การปรับปรุงและปิดหลักสูตร

ข้อ ๑๖ ก่อนครบห้าปีของการจัดการศึกษาหรือเมื่อครบสี่ปีของการจัดการศึกษาหลักสูตรนั้น หากมีความประสงค์ที่จะจัดการเรียนการสอนต่อไป ส่วนงานที่จะจัดการเรียนการสอนจะต้องมีผลการดำเนินงานด้วยองค์ประกอบ ดังนี้

๑๖.๑ บริหารจัดการหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาต้องมีนิสิตสำเร็จการศึกษาตามเป้าหมายที่กำหนดไว้แล้ว คือ

(๑) นิสิตระดับปริญญาโท สำเร็จการศึกษาตามที่สภามหาวิทยาลัยอนุมัติแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละแปดสิบของนิสิตที่ลงทะเบียนในสองปีการศึกษาแรกของหลักสูตร

(๒) นิสิตระดับปริญญาเอก สำเร็จการศึกษาตามที่สภามหาวิทยาลัยอนุมัติแล้ว ไม่น้อยกว่าร้อยละหกสิบของนิสิตที่ลงทะเบียนในสามปีการศึกษาแรกของหลักสูตร

๑๖.๒ มีการประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตรปีการศึกษาละไม่น้อยกว่าสองครั้ง โดยแสดงหลักฐานรับรองเชิงประจักษ์

๑๖.๓ มีการประชุมอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรหรืออาจารย์ประจำหลักสูตร อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยแสดงหลักฐานรับรองเชิงประจักษ์

๑๖.๔ มีแผนกลยุทธ์ที่แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการบริหารหลักสูตรหรืออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรหรืออาจารย์ประจำหลักสูตร ได้มีแนวทางให้นิสิตได้สำเร็จการศึกษาตามที่หลักสูตรได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนและเป็นลายลักษณ์อักษร

ข้อ ๑๗ การขออนุมัติปรับปรุงหลักสูตรทั้งระดับปริญญาโทและปริญญาเอกที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนและวิธีการให้ดำเนินการตามข้อ ๑๒.๑ ข้อ ๑๒.๒ ข้อ ๑๒.๓ ข้อ ๑๒.๔ ข้อ ๑๒.๕ ข้อ ๑๒.๖ และข้อ ๑๒.๗ โดยอนุโลม

ข้อ ๑๘ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรสำหรับหลักสูตรที่เสนอขอปรับปรุงให้เป็นไปตามข้อ ๗ ข้อ ๘ และข้อ ๙ โดยอนุโลม

ข้อ ๑๙ เมื่อมีการขออนุมัติปรับปรุงหลักสูตรทั้งระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ให้หลักสูตรที่มีความประสงค์จะจัดการเรียนการสอนต่อไปนำตัวอย่างสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์ของนิสิตที่สำเร็จการศึกษาแล้ว แล้วแต่กรณีจำนวนหลักสูตรละ ๕ เรื่อง เสนอประกอบการพิจารณา ทั้งนี้เพื่อตรวจสอบคุณภาพของงานวิจัยที่มีเนื้อหาและรูปแบบตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๒๐ การเสนอขอปิดหลักสูตร ให้ส่วนงานต้นสังกัดที่จัดการศึกษาชี้แจงเหตุผล และความจำเป็นโดยละเอียดที่ต้องเสนอปิดหลักสูตร ซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จอย่างน้อยเป็นเวลาสามเดือนก่อนเปิดภาคการศึกษาถัดไป ทั้งนี้ ให้ดำเนินการตามขั้นตอนที่ปรากฏในข้อ ๑๒.๑ ข้อ ๑๒.๒ ข้อ ๑๒.๓ ข้อ ๑๒.๔ ข้อ ๑๒.๕ ข้อ ๑๒.๖ และข้อ ๑๒.๗ โดยอนุโลม

ข้อ ๒๑ หลักสูตรที่มีชื่อปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต และปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต หากไม่สามารถปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ในข้อ ๑๐ และข้อ ๑๑ เฉพาะในเรื่องของตำแหน่งทางวิชาการได้ ให้เสนอเรื่องถึงสภาวิชาการเพื่อขอผ่อนผันหรือยกเว้นโดยเสนอผ่านส่วนงานที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ทั้งนี้ ให้ชี้แจงถึงเหตุผลและความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องขอผ่อนผันหรือขอยกเว้นดังกล่าว

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๒๒ บรรดาหลักสูตรทั้งระดับปริญญาโทและปริญญาเอกที่ยื่นเรื่องเสนอขออนุมัติเปิดหลักสูตรหรือปรับปรุงหลักสูตรที่สภามหาวิทยาลัยยังไม่ได้อนุมัติภายในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๘ ให้ดำเนินการตามข้อบังคับนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

(พระพรหมวชิราธิบดี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ข้อบังคับ เลขที่ ๔ /๒๕๖๔
วันที่ ๓๐/๑๐/๖๔
สำนักงานสภามหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย